

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ד שבט תשפ"ב | דף היומי בבלי: מועד קטן יד | דף הכולל: חגיגה טו.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"א עד סעיף י"ד.
מוסר: דבר בעיתו - פרק ג' מ"וכל זה בא" עד תחילת פרק ד'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק ג' 'והשני כי הארת השכל' עד סוף פרק ג'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

רבנו הוציא סידור ושאל אותי: "יצחק, אתה יודע את ה'אני מאמין' בעל פה?" | הדיינים קפצו מהחלונות מרוב פחד, ורק הרב מייזליש נותר על עומדו בשלווה | למחרת ה'דייני' פתח הגר"ש כהנמן את אחת המעטפות – והופתע! | 2324

על דא ועל הא

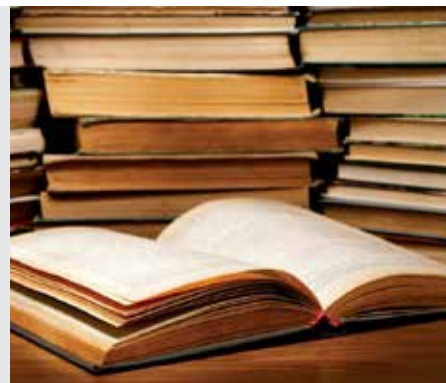
בהשתתפות גדולי רבני היהדות החרדית בארה"ב וצירי דרשו בצפון אמריקה: הקונוונשן השנתי ה-26 של דרשו בארה"ב יתקיים בשבת פרשת פקודי בסטמפורד שבקונטיקט

השבת המיוחדת תערך במלון 'ארמון' (לשעבר קראון פלאזה) בסטמפורד קונטיקט, ובמלון הולדיי אין הסמוך ובמלון שלישי באזור אחרי שנה שבה לראשונה לא התקיים קונוונשן שנתי לצירי דרשו, בסיעתא דשמיא, בשבת פרשת פקודי, תערך הכנסייה הגדולה השנתית של 'דרשו' בשלושה בתי מלון בקונטיקט בארה"ב, בהשתתפות גדולי ישראל בארה"ב, ומשלחת מיוחדת של רבנים מישראל. הכנסייה העולמית השנתית של דרשו, נערכת ברציפות זה למעלה משני עשורים, מלבד בשנה האחרונה בעקבות מגפת הקורונה. הוועידה מושכת אליה את סלתה ושמנה של היהדות הנאמנה בארה"ב ובצפון אמריקה, כאשר מאות מיהודי ארה"ב וקנדה מתכנסים יחד לשבת של התעלות והתרוממות הנפש בצלם של מרנן ורבנן גדולי התורה וראשי הישיבות שליט"א. השבת המיוחדת תערך במלון 'ארמון' (לשעבר קראון פלאזה) בסטמפורד קונטיקט, ובמלון הולדיי אין הסמוך, כמו גם מלון שלישי באזור. במתחם שיארח אלפים, יוקם אוהל ענק שישמש כבית הכנסת בו יוכלו המוני המשתתפים להתפלל ולחוות את אוירת השבת באווירה מרוממת יחד בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל.

במהלך ימי הקונוונשן ייערכו דיונים מיוחדים, פאנלים וסקירות נרחבות שבהן ישתתפו מנהלי הסניפים של דרשו מרחבי העולם, בכירי מגידי השיעורים ונבחנים מבין רבבות משתתפי התוכניות של 'דרשו', שיחדדו סוגיות חשובות בקידום לימוד דבר ה' זו הלכה, בקרב תפוצות ישראל והעמקת הידיעות בהלכה בקרב בני התורה. השבת העולמית זוכה להתעניינות עצומה נוכח העובדה שבשנים האחרונות היא הפכה לאירוע היהודי המדובר ביותר ביבשת, והשבת התורנית הגדולה בעולם. "בשנה שעברה לא יכולנו לקיים את השבת המיוחדת בגלל מגבלות הקורונה ורבים הצרו על כך ואמרו כי השבת חסרה להם מאוד ומהווה עבורם מקור לכוח על מנת לחזק ולהרחיב את לימוד התורה" אומרים בארגון דרשו. "השנה אנחנו רואים התעניינות שיא שלא ראינו מאז הקמת דרשו, ואין ספק כי הצימאון של הציבור להתחבר לתורה, להתחבר לתלמידי חכמים ניכר כאן במלוא עוצמתו, בבחינת דרשו ה' ועוזו, בקשו פניו תמיד".

רבנו הוציא סידור מהארון ושאל אותי: יצחק, אתה יודע את הי"ג עיקרים - 'אני מאמין' - בעל בעל פה? השבתי לו שאני לא יודע זאת בעל פה. אמר רבנו: "כמה חבל, עם זה אני חי כל ימי..."

החיזוק הגדול ביותר

השבתי לו שאני לא יודע בע"פ. אמר רבנו: כמה חבל, איך אתה לא יודע את זה בעל פה? עם זה אני חי כל ימי, עם זה היהודים עברו את המחנות, עברו את נבוכדנצר, ואת פרעה, ואת המן... תגיד לילד הזה, החיזוק הכי גדול שיום הוא יאמר את זה, וכמה שיכול גם לחשוב את זה, וגם אבא שלו שיושב לידו כבר חצי שנה, שיסביר לו מה זה הי"ג עיקרים, לדעת שהבורא הוא ממציא הכל. וכמה שהילד יותר יתחזק בזה - אני לא יכול להבטיח - אבל ודאי שהוא יהיה יותר בריא, ולחנתונה שלו אני אשלח מכתב ברכה.

שח הרה"ג ר' יצחק לוינשטיין: באחד הימים קבלתי טלפון מארצות הברית, שמבקשים שרבנו יברך את אהרן בן הדסה - ילד בן 12 שעבר תאונה. הרופאים אמרו שאין שום סיכוי, אבל ההורים שלו התמסרו אליו, וגם הוציאו לצדקה מאות אלפי דולרים, והילד הזה שב להכרה אבל לא יכול ללכת, ולכאורה אין מה לעשות. ומבקשים שרבנו יאמר לו כמה דברי חיזוק. רבנו הכיר את הסיפור וכתב כבר מכתב לילד הזה, אבל כעת מבקשים שיאמרו לו דבר חיזוק נוסף. רבנו הוציא סידור מהארון ושאל אותי: יצחק, אתה יודע את הי"ג עיקרים של הרמב"ם - אני מאמין - בעל פה?

(יצחק ירנן עמ' 184, הובא בגיליון 'דרישה וחקירה')

פרשת השבוע

לנוכח איזמיו של האיש, שנופף בנשק שבידו, נסו חברי בית הדין בבהלה, וחלקם אף קפצו מן החלונות מרוב פחד. רק רבי צבי הירש נשאר עומד על עמדו, ושאל את האיש בשקט: "מה רצונך?"

צילום: דוד דנברג

ואלה המשפטים

בראות חברי בית הדין צרת נפשם בסכנה נוראה זו, נסו וברחו בבהלה, וחלקם אף קפצו מן החלונות מרוב פחד. רק רבי צבי הירש נשאר עומד על עמדו, ושאל את האיש בשקט: "מה תרצה?" הדיבור הרך רק הגדיל את חמתו של האיש, והוא החל לצעוק: לא די מה שעוללו לנו הרשעים שאיבדתי את כל יוצאי חלציי במלחמה, עוד באים עתה הרבנים ואינם מתירים לי לדור עם אשתי, אשת נעורי מקודם המלחמה, אשר מצאתי זה עתה?! ענה לו הרב: "יקירי, הלא תגיד לי האיק העזת פנים לבוא הנה למושב בית הדין מבלי לכסות ראשך בכיפה, הלא ידעת אם לא שמעת שאלוקים ניצב בעדת א-ל?" האיש משתאה, לא התכונן כלל לשאלה מסוג זה, והתחיל להצטדק שמרוב הצרות והתלאות לקחו ממנו הכל, ועדיין לא היתה לו ההזדמנות למצוא מטפחת לכסות בה את ראשו... "ראה יקירי", המשיך הרב, "הנה נמצאים כאן בהמתנה כ-20,000 יהודים, מהם 15,000 כמוך - אשר הפנו עורף לשמירת

לאחר מלחמת העולם השניה, שקד רבות רבי צבי הירש מייזליש זצ"ל, אבד"ק ווייצען, על הסדרת 'היתר מאה רבנים' כללי, אשר יכלול היתר כולל לבני המחנות, הפליטים והשרידים, למען יוכלו לבנות את ביתם. לבית-דין זה היה תוקף ממשלתי, וכל נישואין שלא אושרו מטעם הבי"ד - לא אושרו ע"י הממשלה. כך היה שכיח שבאו לפני הבי"ד איש ואשה, באומרם: 'זה בעלי וזו אשתי מאז קודם המלחמה, ועזר ה' לנו למצוא זה את זה כעת, לאחר החורבן, ועתה תנו נא לנו רישיון לדור ביחד כהלכות גוברין יהודאין', וצריכים היו בבית הדין לברר הדבר היטב, האם אין עוולה בשפתותיהם... יום אחד ישב רבי צבי הירש בחדרו, סמוך לחדר בית הדין, ולפתע נשמעו קולות רמים מחדר בית הדין. הרב נכנס לשם בבהלה כדי לברר מה זה ועל מה זה, והנה לפניו עומדים איש ואשה, והאיש - חרבו שלופה בידו, ועומד צועק ומנפנף בחרבו - שאם לא יתנו לו על אתר את הרישיון המבוקש - יהרוג את כל רבני בית הדין.

ראה האיש כי נפל כאן בפח, ולבושתו - התגלתה עורמתו, לכך מיהר ואמר לאשה: הבה נלך מכאן, כי לא נוכל לפעול כאן כלום. נלך לברלין לאיזה ראבינער, אולי יעמוד הוא לצדנו למען נוכל להינשא...

(שו"ת מקדשי השם, הובא בגיליון 'ברינה יקצור')

מצוות התורה הקדושה, ו-5,000 החרדים לדבר ה'. וראה זה פלא, 5,000 החרדים לדבר ה' - כולם כבר מצאו במה לכסות ראשם, אך לדאבוננו - לא כולם מצאו את נשותיהם, ואצלכם - היפוך הדברים: במה לכסות ראשכם - עדיין לא מצאתם, ואת נשותיכם - מצאתם כולכם..."

פרשת השבוע

למחרת הדינר עבור ישיבת פוניבז', שנערך בדרום אפריקה, התפנה מרן הגרי"ש כהנמן זצוק"ל לפתוח את המעטפות. אחת מהן הצליחה להפתיעו: בתוכה היה צ'ק עם סכום עתק...

הגאון רבי יחיאל מיכל שטרן שליט"א מספר על האלמנה שמסרה נפשה לחנוך ילדיה, והתוצאות המפתיעות

כלשונו של הרב מפוניבז' שהכריז בקול: "ידעתי שתבואו לכאן". מי הוא זה ואיזהו, איך ידע שאבוא לכאן, ומדוע הוא מתגורר בצריף עץ? תעלומה רודפת תעלומה... "אסביר לכם הכל!" פתח היהודי, וסיפר את סיפור חייו המדהים.

אותו ואת שמונת אחיו היתומים, גידלה אימם האלמנה בליטא, בעיר סמוכה לפוניבז'. הם חסכו לחם מפיהם, על מנת להאכיל את העגלה הקטנה, כדי שתגדל ותתן חלב, אזי יוכלו למכור את החלב ובכסף שירוויחו ישכרו מלמד.

בינתיים, לא נתנה העגלה חלב, ותורה - מה תהא עליה? שכרה האלמנה מלמד על חשבון החלב העתידי שבוא יבוא. חלף חודש וחלב אין. פרצה האלמנה בבכי מר והבטיחה למלמד שהוא יהיה הראשון שיהנה מתנובת העגלה. חלף חודש נוסף והמלמד הודיע שיש לו הצעת עבודה עם כסף מזומן, ולא עם חלב עתידי. גם לו יש ילדים להאכיל והוא נאלץ להפסיק ללמד את היתומים.

האלמנה ניצבה מולו רועדת, מעיניה זלגו דמעות, והכריזה בנימת ניצחון: "קח לך את העגלה במתנה, ותלמד את הילדים שלי תורה בכל שווייה, ובהמשך השם כבר יעזור..." בלב כבד נטל המלמד את העגלה. האלמנה והיתומים נותרו ללא משען אך עם תורה.

"כך חינכה אותנו אמא", סיים היהודי, "וכאשר שמעתי שלאחר המלחמה קמתם להעמיד מחדש את התורה בארץ ישראל, החלטתי לצעוד בדרכה. מכרתי את כל אשר לי, רשמתי את כל הסכום על הצ'ק ועברתי להתגורר כאן.

בשל הסכום הגדול שתרמתי, ידעתי שתבואו הנה, אך דעו לכם שזוהי התרומה האחרונה שלי..."

(מתוך 'מידות והנהגות טובות' - הרב יחיאל מיכל שטרן)

שְׁמַע אֲשַׁמַּע צַעֲקוֹתוֹ (שמות כב, כא)

רבי אברהם כהנמן ז"ל בנו של הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצוק"ל, סיפר סיפור מופלא - על כח החינוך שאשה אלמנה יכולה להחזיר בבניה, וכך סיפר:

באחד הערבים נערך דינר עבור ישיבת פוניבז' בעיר יוהנסבורג שבדרום אפריקה. למחרת בצהריים התפנה מרן הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצוק"ל, לפתוח את המעטפות, אחת מהן הצליחה להפתיע את כל הנוכחים באותו מעמד בשל הצ'ק בעל סכום העתק שהכילה.

בימים ההם לא נהגו להדפיס את שם בעל החשבון על הצ'קים, והנוכחים לא ידעו לזהות את החתימה על מנת לבקר בביתו של התורם הנכבד. מרן הרב מפוניבז' ביקש לברר את זהותו של התורם. פנו לבנק וכעבור שלושה ימים סיפק הבנק את פרטי התורם ואת כתובתו המדויקת.

הסתבר שהוא מתגורר במרחק של שמונה שעות נסיעה ברכבת מיוהנסבורג. אך לא אדם כמרן הרב מפוניבז' ירתע. כאשר הגיע מרן הרב כהנמן לעיר, ביקש מנהג להביאו לכתובת הרצויה. הנהג החל בנסיעה ועזב את העיר, גם כאשר הגיע לפרברים לא עצר אלא המשיך והמשיך. תמה מרן הרב מפוניבז' באוזני הנהג, לאן הוא לוקח אותו הרי לא ייתכן שהגביר הגדול מתגורר באיזה חור, אך הנהג טען בתוקף שהוא נוסע לכתובת המדויקת.

בסופו של דבר, נכנס הנהג לשכונה מוזנחת של פחונים, ושם עצר: "הנה הבית!" הצביע על מבנה עלוב שלא הזכיר כלל מראה של בית.

מרן הרב מפוניבז' ביקש ממנו להמתין, שכן חשש להסתובב לבדו במקום כה עזוב ומוזנח. דפיקה בדלת ובעל הבית ניצב מולו. היה זה יהודי ליטאי נמוך קומה עם זקנקן ('א קמץ בערדל')

הישישה סיימה את סיפורה המופלא ואמרה לר' יחזקאל צוונר: "אני היא הילדה שנולדה מברכתו של סבך. אמי ע"ה השתוקקה כל ימיה להשתטח על קברו, ועתה זיכני ה' ובאתי למלא רצון אמי"

ואלה המשפטים (שמות כא א)

הפרוטה האחרונה, ולא גילה דבר לאיש. רק לאשתו הרבנית אמר שתשים עין מהיום והלאה על המשרתת. עברו כמה חודשים ובפרוס ערב פסח כשניקה ובדק ספריו, נפלה מעטפת הפיקדון מהספר. הוא נזכר במעשה, ובמקום להתמלא שמחה כי הושב כספו שאבד לו, בא לידי צער עמוק על שהרהר בלבו חשד שווא על בת ישראל כשרה, אף שלא אמר לה דבר וחצי דבר על כך. הוא קרא לה, ובככי גדול סיפר לה את כל העניין, פייסה וביקש ממנה מחילה. ולא נתקררה דעתו של אותו צדיק עד שאמר כי לאות פיוס הוא מוכן לתת לה מה שתבחר מחפציו בבית.

ענתה המשרתת: "חלילה, אין לי שום תרעומת עליו ולא נפגעתי ממנו. רק בקשה אחת יש לי, היות שכבר חלפו חמש עשרה שנה מאז נשואיי ועדיין לא נפקדתי, לכן אבקש כי יברכני שאפקד בזרע של קיימא. רבי אברהם בירך אותה כי עד סוף השנה תפקד, וגם תאריך ימים.

סיימה הישישה את הסיפור: "אני היא בתה של אותה משרתת, שנולדתי מברכתו. אמי עליה השלום השתוקקה כל ימיה לעלות לירושלים ולהשתטח על קברו של אותו צדיק, ועתה זיכני ה' ובאתי לארץ הקדושה למלא רצון אמי".

(אמונה שלמה' מתוך 'לפיד אש' עמ' יב)

בשנת תש"ב הופיעה בבית ר' יחזקאל צוונר בירושלים ישישה מהונגריה בת למעלה משמונים שנה, ואמרה לו כי ברצונה להשתטח על קבר סבו רבי אברהם שאג, גאב"ד קויברסדורף, אשר נלב"ע בשנת תרל"ו בעיר הקודש ומנוחתו כבוד בהר הזיתים.

על הגורמים שהניעו אותה לבוא ולהשתטח על קברו של אותו צדיק, סיפרה לו מעשה נפלא זה:

אמה הייתה משרתת בבית רבי אברהם. באחד הימים אירע שבאמצע לימודו הביאו לו סכום גדול להפקיד אצלו, כדרכו לקח את שטרות הכסף הניחם במעטפה מיוחדת עליה רשם שם המפקיד, אולם מתוך שנחפו לחזור לתלמודו שכח להניח את המעטפה במגירתו והניחה בטעות בתוך הספר שבידו, וכשסיים לימודו הניח את הספר בארון ואת דבר הפיקדון שכח.

ויהי היום, והמפקיד הגיע לבקש את פיקדונו. התחיל הרב לחפש במגירה ולתמהונו הגדול לא מצאו. נכנס בלבו חשד אולי לקחה אותו המשרתת. אולם הוא לא רצה לפגוע בכבודה וכן אף לא ניסה לשאול ולברר אצלה, אלא החליט לשלם מכיסו הפרטי לבעל הפיקדון את כל הסכום. וכיוון שסכום כזה לא היה לו בבית, ביקש מבעל הפיקדון שיואיל לבוא בעוד כמה ימים, ובינתיים קיבל הלוואה ממכיריו וביום המיועד שילם למפקיד את הכל עד

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

אם חברו התחיל לצער בדברים - מותר לו לענות?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

ב'ביאורים ומוספים' מביאים דוגמה לכך מדברי ה'חפץ חיים' לקמן: כגון שלא אומר לו בפירוש את דברי הלעג וההיתול, כי אז חברו ישיב לו בכפל כפליים, וגם לא יחשב על ידי זה לחכם בין השומעים, ולכן מתחכם ואומר דבריו בלשון ערמה, כדי שלא תובן כוונתו רק אחר ההתבוננות, כדי שחברו יישאר בביזיון וכלימה כי לא יוכל להשיב, וכאשר יתפרסם הדבר יוסכם על ידי זה לחכם בעיני כל...

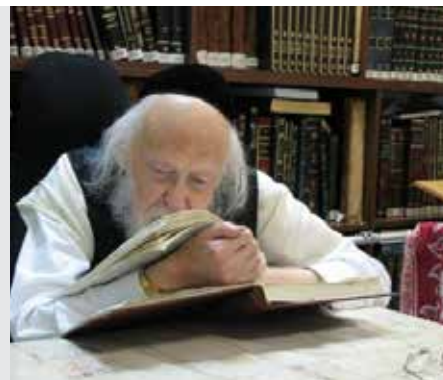
בהמשך דברי ה'חפץ חיים' בפתחה (לאווין - סעיפים יב-יג) אנו למדים על איסורים נוספים הכרוכים בלשון הרע, אחד מהם הוא איסור הונאת דברים, דהיינו: "לפי מה שרגילים הרבה פעמים לבזות לחברו במעשיו הראשונים, או בפגם משפחה, או במיעוט חכמתו בתורה או במלאכתו, כל איש לפי עניינו, דברים אשר יקעיסוהו ויבהילוהו ולא יוכל להעזר מהם" (שאין לו מה להשיב עליהם ולסתור אותם).

לענות? - כתב ה'חפץ חיים' לעיל שבשעה שמחרפו לכולי עלמא מותר לענות, כי בשעת מעשה אי אפשר בטבע האדם להיות כאבן שאין לה הופכין, ורק מצד מצווה ומידה טובה בעלמא, למי שבירכו ה' במידות קדושות, לא יענה ויהיה מן הנעלבים ואינם עולבים. ושלא בשעת מעשה, כתב שיש בזה מחלוקת בין הראשונים האם מותר לנקום בו ולצער בו בחזרה, וספק דאורייתא לחומרא. ולבזותו בפני אחרים כתב שלכולי עלמא אסור.

על גודל חומרת עוון אונאת דברים מביאים ב'ביאורים ומוספים' מה שאמרו חז"ל שגדולה אונאת דברים מאונאת ממון, שנאמר בה "ויראת מאלקיך" ולא נאמר כן באונאת ממון. ועוד אמרו חז"ל (בבא מציעא) שכל השערים של תפילה ננעלים חוץ משערי אונאה, שהצועק על אונאת דברים אין השער ננעל בפניו, וביאר הח"ח לקמן שאינו ננעל להיפרע מן המאנה, כדברי רש"י (שם), משום שהוא צער הלב וקרוב להוריד דמעות. ומה הדין אם חברו התחיל לצער בדברים, האם מותר לו

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע נסע הגרי"ש אלישיב לשבות שבת בפתח תקוה?

מועד קטן דף יד

מפני כבוד השבת

היו, שאין בכך שום דין של מחאה על פי הלכה. משום כך נשאלה השאלה קמיה רבינו: "הלמאי יצא מגדרו עד כדי כך? הלא יש גדולי תורה שסוברים כי אין בזה דין מחאה על פי ההלכה". נענה רבינו ואמר: "אכן אין כאן דין של מחאה, ואם הייתי מתייחס לזה כך לא הייתי יוצא למחות, אולם קיים כאן דבר שונה, יש כאן עקירת "כבוד השבת", ועל כבוד השבת צריך להילחם בכל הכוחות".

(מתוך 'גדולה שימושה')

הרה"ג רבי שלמה לוינשטיין שליט"א בספרו ומתוק האור מספר שבאחת התקופות, ניסה יהודי לרתום את הגראי"ל שטיינמן זצ"ל למאבק פומבי בנוגע לשמירת השבת במרחב הציבורי. הלה דיבר בעוז על כבוד השבת וקדושת יום השביעי, כאשר מאחורי קנאותו המדומה מוסווה אינטרס עסקי אישי... הגראי"ל נשא את מבטו אל האיש, שהתיימר למחות על כבוד השבת, ושאל אותו חרש: "האם יש לך גנרטור בשבת?"... האיש נאלם דומיה, וכבש פניו בקרקע.

לפני שנים רבות, נפרצה פירצה גדולה בחומת השבת בעיר פתח תקוה. פושע ישראל שכיהן בראשות העיר החליט לפתוח "קולנוע" בשבת, על אפם וחמתם של שומרי השבת די בכל אתר ואתר. כיון שפרץ פושע זה את הפירצה - החלה חומת השבת להסדק אף בערים אחרות.

הגאון רבי ברוך שמעון סלומון זצ"ל, שכיהן כמרא דאתרא, פתח בסדרת הפגנות סוערות שנמשכו תקופה ארוכה. שומרי התורה באותה עיר הפגינו מידי שבת בשבתו על הפירצה הנוראה בחומת השבת, גוום נתנו למכים, ולחייהם למורטים. המאבק הקשה נתן אותותיו במהלכי הארץ הקדושה כולה.

רבינו נקט צעד נדיר באותה תקופה: הוא יצא בעצמו לשבות שבתו בעיר פתח תקוה ו... השתתף בהפגנה - דבר שמעולם לא עשה במשך כל ימי חייו עד אז.

השתתפותו של רבינו באותה הפגנה עוררה הד עצום בעולם כולו, והזרימה כוחות מחודשים במאבק הקשה. היו גדולי תורה שכלל לא הסכימו עם קיום ההפגנות. סבורים

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מי שהתנמנם בעת שמיעת המגילה - האם יצא ידי חובתו?

ומי שהתנמנם תוך כדי שמיעת המגילה מאחר, יש להניח שלא שמע חלק מהקריאה, ועליו לשוב ולקרוא בשנית מהמקום שבו החל להתנמנם. והמסיח את דעתו באמצע שמיעת המגילה, אם הוא עדיין עוקב אחר הקורא, כגון שידוע לומר היכן אוחזים - אין זה נקרא היסח הדעת, ויצא ידי חובתו.

[שו"ע תרצ, יב, ומשנ"ב מ-מא; ביאורים ומוספים דרשו, 35]

אדם שקרא את המגילה בעצמו, והתנמנם תוך כדי הקריאה - יצא ידי חובתו, ובתנאי שהיה ערני במידה כזו שאילו היו קוראים לו היה עונה, ואילו שאלו אותו שאלה התלויה בהבנה, והיו מזכירים לו את אפשרויות התשובה, הוא היה נזכר בתשובה הנכונה. ואף השומע ממנו את הקריאה, יצא ידי חובה; ובתנאי שהקריאה נשמעה כראוי, כמובן.

מי שעשה מעשה של מצוה דרבנן ללא כוונה לקיום המצוה - האם יצא ידי חובתו?

לשוב ולקיימה, לא ישוב ויברך, מחשש ברכה לבטלה. ויש אומרים, שהלכה זו שמצוות צריכות כוונה אמורה רק בנוגע למצוות דאורייתא; ויש שכתבו, כי לדעה זו, גם מצוות מדברי קבלה, דהיינו שמקורה בספרי נביאים וכתובים, צריכות כוונה. ויש אומרים שאף מצוות דרבנן צריכות כוונה, וכן הלכה.

[שו"ע תרצ, יג, משנ"ב מג, ושעה"צ מא; ביאורים ומוספים דרשו, 36 ור 40]

חכמינו ז"ל נחלקו אם מצוות צריכות כוונה, ואין יוצאים ידי חובה בעשיית מעשה המצוה ללא כוונה לקיום המצוה; או שהכוונה אינה מעכבת את קיום המצוה. להלכה, אנו פוסקים שמצוות צריכות כוונה, אך למעשה, חוששים גם לדעה שמצוות אינם צריכות כוונה; ולפיכך, מצוה שמברכים לפני קיומה, מי שקיים אותה ללא כוונה, למרות שעליו

מדוע במצות קריאת המגילה יש חובה מייוחדת לכוון לשם מצוה?

המשנה ברורה נוקט כי די בכוונה לפני תחילת עשיית המצוה. ולכן, במגילת אסתר, די בכך שיכוון לפני תחילת הקריאה שהוא עומד לקרוא או לשמוע את המגילה לשם מצוה. (ולפי זה, בברכת "אשר קדשנו במצוותיו" שלפני הקריאה, יוצאים ידי חובת הכוונה לקיום המצוה).

[שו"ע תרצ, יג, משנ"ב מג, ושעה"צ לט; ביאורים ומוספים דרשו, 38]

בהמשך לאמור: יש אומרים, שאף לדעה שמצוות אינן צריכות כוונה, אין זה אלא במצוות התלויות במעשה, אבל מצוות התלויות בדיבור, צריכות כוונה. ויש אומרים, שאף אם נניח שלדעה זו גם מצוות התלויות בדיבור אינן צריכות כוונה, יתכן שמצות קריאת המגילה צריכה כוונה, משום שבאופן זה יש יותר פירסומי ניסא. ובנוגע למשך הזמן הנדרש לכוונה לקיום מצוה - יש שנראה מדבריהם, שהכוונה נצרכת במשך כל זמן קיום המצוה, אולם,

* יש לקרוא את המגילה כסדרה, והמדלג על פסוק או מילה כלשהי, אינו יוצא ידי חובה בהשלמתם לאחר מכן, ועליו לשוב ולקרוא ממקום הדילוג ואילך, כדי שהמגילה תיקא כסדרה.
* מעיקר הדין, מי שאינו מבין את לשון הקודש, רשאי לקרוא במגילה הכתובה בשפה אחרת, למעט המילים "הַאֲחַשְׁתָּרְנַיִם בְּנֵי הַרְמְכִים", אשר אף חכמינו ז"ל לא ידעו את פירושו. אולם, מנהג ישראל בכל מקומות מושבותיהם לקרוא את המגילה בלשון הקודש בלבד, ואף מי שאינו מבין את לשון הקודש, יוצא ידי חובה בקריאה זו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

השוכר ארבעת המינים מחבירו ביום הראשון של סוכות - האם יצא ידי חובה?

למתנה על מנת להחזיר - יש אומרים שנחשב הדבר מאליהו כמתנה על מנת להחזיר, ובתנאי שהנותן והמקבל יודעים את ההלכה הנ"ל שאין יוצאים ידי חובה בארבעת המינים שאולים, שאז יש להניח שכוונתם למתנה על מנת להחזיר. ויש חולקים, ויש להחמיר כדבריהם.

[שו"ע תרמט, ב, ומשנ"ב טו; ביאורים ומוספים דרשו, 32]

כפי שלמדנו, ביום הראשון של חג הסוכות, צריך שארבעת המינים יהיו מְשֻׁל הנוטל עצמו. ושכירות, או השאלה, אינה נחשבת כבעלות לענין זה. אולם, המקבל ארבעת המינים במתנה 'על מנת להחזיר', נחשב כבעלים, משום שזוהי ככל מתנה אחרת הכרוכה בקיום תנאי מסוים.

והנותן את ארבעת המינים לחבירו ביום הראשון של חג הסוכות, ולא אמר שכוונתו להשאלה, אך גם לא אמר שכוונתו

הלוח היומי

כ"ד בשבט | רבי שאול ב"ר יוסף הלוי מוטרירה זצ"ל, מאמסטרדם, בעל גבעת שאול

יארציט:

ת"כ: רבי שאול ב"ר יוסף הלוי מוטרירה זצ"ל, מאמסטרדם, בעל גבעת שאול.
תרל"א: רבי צבי ב"ר אליהו גוטמכר זצ"ל, אב"ד פלשטיין, בעל קן מפורשת עמ"ס קינים.
תקס"ה: רבי שמואל ב"ר יצחק דוב מרגליות זצ"ל, ממזלישטשיק, אב"ד יזלוויץ.

אלפים מצטרפים לתוכניות ולמבחני דרשו
לקראת תחילת מחזור חדש בלימוד המשנה ברורה
הצטרפו למהפכת לימוד ההלכה העולמית

התקשרו 02-5609000

ה' לא רוצה דפקטים...

הגה"צ רבי ניסים יגן אמר: קנית חליפה ויש בה דפקט אלו יסורים!

כשם שאינך חפץ בחליפה עם דפקט או חולצה עם דפקט, כך ה' יתברך לא רוצה בני אדם עם דפקטים, מצוות עם דפקטים... אם כבר מברכים - לברך כמו שצריך, כל מצוה שעושים לעשותה בשלימות.

(נתיבי אור - אותיות עמ' רעח)

כשם שבענייני העולם הזה אנו חפצים בטוב והיפה, כך נשתדל להשקיע במעשי המצוות ולעשותם בשלמות ובהידור.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il